

DE VERENIGING

Het jaar 2020 is het jaar van het coronavirus (COVID-19) geworden. Een rampjaar voor heel veel organisaties, zoals stichtingen en verenigingen. Ook de WPZ is ernstig getroffen door de maatregelen die genomen moesten worden om het coronavirus onder controle te krijgen. De geplande bijeenkomsten van de vereniging, een van onze kenmerken, zijn in 2020 allemaal komen te vervallen, omdat het houden van bijeenkomsten niet toegestaan was of omdat het met inachtneming van de anderhalve meter afstand onmogelijk was voor ons een passend onderkomen te vinden. Maar het bestuur heeft niet stilgezeten. Er is toch nog een aantal zaken die in het verslagjaar heel goed zijn verlopen: ons verenigingstijdschrift *Cranium* is tweemaal keurig op tijd verschenen, met grote regelmaat werden de leden op de hoogte gehouden van allerlei zaken wat betreft de zoogdierpaleontologie door middel van nieuwsbrieven, met berichten op de nieuwspagina van onze website en door middel van de verschillende activiteiten op de social media.

HET BESTUUR

Het dagelijks bestuur van de vereniging wordt gevormd door de voorzitter, de secretaris en de penningmeester. Zij dragen zorg voor het dagelijkse reilen en zeilen van de vereniging. In het verslagjaar is het bestuur twee keer fysiek bijeengekomen en twee keer hebben we digitaal vergaderd.

- *Voorzitter*
Dick Mol
- *Secretaris*
Dennis Nieweg
- *Penningmeester*
Peter de Bruijn
- *Bijeenkomsten*
Bram Langeveld
- *Promotie en communicatie*
Erwin van der Lee
- *Algemeen bestuursleden*
Nynke de Boer
Henk ter Steege
Klaas Post
Anders Schinkel

De algemeen bestuursleden Henk ter Steege en Klaas Post (aftredend volgens schema) hebben in 2020 het bestuur verlaten. Helaas moest Dennis

Nieweg aan het einde van het jaar wegens persoonlijke omstandigheden zijn taak als secretaris neerleggen en per 1 januari 2021 het bestuur verlaten. Zijn taken worden tijdelijk waargenomen door Erwin van der Lee.

WPZ40 Commissie

In verband met het aanstaande 40-jarige jubileum van de WPZ in 2022 en mogelijk te organiseren bijzondere evenementen in het jubileumjaar is door het bestuur op de bestuursvergadering van 4 juli 2020 een jubileumcommissie (WPZ40 Commissie) samengesteld. Deze commissie bestaat uit de leden Ingrid de Bruijn en Nike Liscaljet en de bestuurders Peter de Bruijn en Dick Mol.

LEDENADMINISTRATIE

De positieve tendens van een groeiend aantal leden van 2019 is in 2020 voortgezet. In totaal verwelkomde onze vereniging 37 nieuwe leden. 8 leden hebben afscheid genomen van onze vereniging. Het totale ledenbestand ziet er per 31 december van 2020 als volgt uit: 331 gewone leden, 25 gezinsleden, 2 ereleden, 29 abonnementen en 8 ruil-

abonnementen. In totaal 395 ingeschreven leden en organisaties als musea en instituten.

ACTIVITEITEN EN BIJENKOMSTEN

In oktober 2019 legde het bestuur van de WPZ de eerste twee bijeenkomsten voor 2020 vast, gepland op 11 april 2020 in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam en op 6 juni in Ecomare op Texel. Op de bestuursvergadering in december 2019 werd het jaarprogramma voor 2020 gecompleteerd met nog twee data voor bijeenkomsten: 26 september in Maastricht en 21 november in Hellevoetsluis. Met name de bijeenkomst in Maastricht zou bijzonder worden, met internationale sprekers.

Van al deze plannen is vanwege de coronacrisis uiteindelijk niets gerealiseerd. De landelijke maatregelen tegen de verspreiding van het virus maakten het organiseren van bijeenkomsten in het voorjaar en najaar van 2020 (nagenoeg) volledig onmogelijk en naar mening van het bestuur ook onverantwoord. In de zomerperiode waren er zeer beperkte mogelijkheden, maar het bestuur heeft na overleg besloten daar geen gebruik van te maken: het maximumaantal dat gold voor bijeenkomsten zou betekenen dat we meer actieve leden teleur hadden moeten stellen dan blij hadden kunnen maken met een bijeenkomst. Daar komt nog bij dat samen determineren, misschien wel het belangrijkste aspect van elke WPZ bijeenkomst, op anderhalve meter niet mogelijk is. Digitale bijeenkomsten hebben we natuurlijk overwogen, maar het internationale aanbod aan digitale lezingen over pleistocene zoogdieren was al groot en divers. Bovendien zou het determineren van vondsten natuurlijk niet werken op een digitale bijeenkomst. We hebben de leden dus gewezen op de digitale mogelijkheden elders. Met de huidige (24 december 2020) positieve (het vaccin), maar ook negatieve (nieuwe, besmettelijker mutaties van het virus) is het afwachten wat de mogelijkheden voor 2021 zijn. We gaan van het positieve uit en hebben voor 2021 voorlopig twee bijeenkomsten gepland, op 5 juni in het Natuurhistorisch Museum Rotterdam en op 25 september in Hellevoetsluis. Bovendien zal de ALV over 2019 en 2020 digitaal plaatsvinden op 20 februari 2021. En er is een mooie stip aan de horizon: de jubileumbijeenkomst in 2022 waarbij we

Bestuursvergadering op Urk, 4 juli 2020.

internationale sprekers naar Nederland zullen halen. Het jaar 2020 was qua bijeenkomsten voor de WPZ een jaar om snel te vergeten, maar 2021 en zeker 2022 worden beter.

Afscheid Professor Dr. Jelle W.F. Reumer

Op dinsdag 28 januari 2020 was de WPZ aanwezig bij het emeritaat van Professor Dr. Jelle W.F. Reumer, een WPZ-lid in hart en nieren. Om zijn laatste officiële bijdrage aan het onderwijs niet onopgemerkt voorbij te laten gaan was er voor hem een gezellige bijeenkomst georganiseerd in het Vening Meineszgebouw te Utrecht. Onze voorzitter, Dick Mol, hield daar een korte voordracht, getiteld *Jelle W.F. Reumer en de zoogdierpaleontologie in Nederland of beter: de betekenis van Jelle Reumer voor de Nederlandse zoogdierpaleontologie*. In zijn voordracht werden de werkzaamheden van Jelle aangehaald, zoals het werk aan fossiele zoogdieren van de Noordzeebodem en uit de Nederlandse ondergrond, van kleine spitsmuizen tot en met reusachtige mammoeten.

Vondsten ter determinatie op de facebookpagina

Terwijl het coronavirus zich verspreidt wordt er veel verzameld op de stranden langs onze kust, zoals Maasvlakte 2 en de Zandmotor. Gedane vondsten worden veel op *social media* geplaatst voor een determinatie, waarop veel mensen reageren. Gezonde en drukke activiteiten waarmee velen geholpen worden bij het op naam brengen van hun vondsten.

Ook dit jaar hebben we als WPZ-groep op Facebook weer de traditie voortgezet om elkaar onze top 3 te laten zien. Een mooi moment om zo aan het eind van het jaar terug te blikken op de vondsten die afgelopen jaar zijn gedaan. Een jaar vol vondsten. De ene minder mooi of compleet dan de ander, maar toch is elke vondst er één. Het was voor de meeste leden best lastig om een keuze te maken uit alle mooie vondsten. Zo'n 25 WPZ-leden deden mee. Zij doken hun collectie in en toonden hun mooiste of meest interessante vondsten van afgelopen jaar.

Dat de keuze lastig was, is niet gek, want er wordt erg veel moois gevonden. Dat was afgelopen jaar niet anders. Al gauw werd duidelijk dat ook in 2020 wederom prachtige en bijzondere stukken zijn gevonden op de stranden, bij het Markermeer, bij de zandzuigers en andere plekken waar vondsten kunnen worden gedaan. Daarbij zijn zeker ook stukken gevonden die van wetenschappelijke waarde zijn.

Het was geweldig om samen terug te blikken op 2020 en vooral zeer inspirerend om al deze lijstjes te bekijken. Het geeft een prachtig beeld van de talrijke vondsten die worden gedaan in ons land. Daarnaast krijg je vrijwel direct de kriebels om weer te gaan zoeken. Dat we in 2021 maar weer prachtige en interessante vondsten mogen doen, een wetenschappelijke bijdrage kunnen leveren en we deze mooie traditie opnieuw kunnen voortzetten.

Eerste bovenkaaksmelkkies van de wolharige mammoet, *Mammuthus primigenius*, van Maasvlakte 2 (collectie Renate Wolthuis).

Eerste onderkaaksmelkkies van de wolharige mammoet, *Mammuthus primigenius*, van de Zandmotor (collectie Esmeralda Vis).

MAMMOETGALORE

Dat het verslagjaar 2020 wat vondsten betreft spectaculair was, bewijst de opsomming hieronder van enkele resten van de wolharige mammoet gevonden op de Maasvlakte 2 en de Zandmotor.

Op woensdag 6 mei 2020 vond lid mevrouw Renate Wolthuis, Melissant, een dP2 (een eerste bovenkaaks melkkiesje) van *Mammuthus primigenius* (Blumenbach, 1799) op Maasvlakte 2 (collectie Renate Wolthuis, nummer 286). Mogelijk is deze dP2 afkomstig van een ongeboren individu van de wolharige mammoet.

Op vrijdag 3 juli 2020 vond lid mevrouw Mirjam Kruizinga, Vlaardingen, op de Maasvlakte 2 ook een melkkiesje van een wolharige mammoet, maar dan een exemplaar uit de onderkaak (dp2). De wortels zijn afgebroken. Het kiesje is slechts aan een lamel aangesloten door gebruik, dat is goed te zien op het kauwvlakje. Dat kan al zijn gebeurd terwijl het diertje nog een foetus is geweest. Het mammoetbaby'tje waar het aan toebehoort heeft is heel kort na de geboorte gestorven (of zelfs daarvoor, als foetus); misschien heeft het diertje maar een paar dagen of een paar weken geleefd. Kortom, het diertje is gestorven in het eerste levensjaar (collectie Mirjam Kruizinga, Vlaardingen, nummer EG8).

Het derde kleinood, een melkkiesje dP2 uit de bovenkaak, weer van een wolharige mammoet, moet op basis van het sterke afslijtingspercentage hebben toebehoord aan een mammoetje dat circa een vol jaar oud is geworden. Het werd op zondag 8 november 2020 gevonden op de Zandmotor door Jan Willem Erisman (collectie Heleen Zwennes, Den Haag, nummer 1155ZM20).

Een vierde vondst van zo'n klein mammoetkiesje, onder de strandzoekers zeer gewild, werd een paar dagen later, op woensdag 11 november, gedaan, eveneens op de Zandmotor, door lid mevrouw Esmeralda Vis. Nu betreft het weer een dp2 uit de onderkaak, die heeft toebehoord aan een diertje dat circa één maand oud geworden is (collectie Esmeralda Vis, Rotterdam).

PROMOTIE

Op zaterdag 22 februari 2020, nog net voor de uitbraak van het coronavirus, is onze vereniging op de determinatiedag georganiseerd door het Havenbedrijf Rotterdam flink gepromoot. Daar konden we ook gebruik maken van de nieuwe kleurige en informatieve flyer die kort daarvoor van de persen gerold is.

CRANIUM

De redactie van *Cranium*, het bindmiddel van de vereniging, bestond in 2020 uit: Anders Schinkel, Astrid Kromhout, Bert de Haar, Bram Langeveld, Ivo Verheijen en Nike Liscaljet (hoofdredacteur).

Dit jaar werd het uitvallen van de bijeenkomsten enigszins ondervangen met de publicatie van *Cranium* jaargang 37; twee prachtig vormgegeven nummers met een recordaantal van 256 pagina's in totaal. Zoals de lezers van ons gewend zijn, waren ook deze uitgaven weer rijk gevuld met een bonte mengeling van wetenschappelijke artikelen en bijdragen in rubrieken zoals 'Ondergrond', 'Topvondst' en 'Boeken' - voor elk wat wils.

Cranium 37-1 telde 108 pagina's, met bijdragen van 15 verschillende auteurs uit binnen- en buitenland die over diverse spectaculaire nieuwe vondsten schreven. Nummer 37-2 telde

148 pagina's mammoetdikte door 19 verschillende auteurs en was een ontdekkingsreis langs de meest uiteenlopende onderwerpen; van o.a. een beer, buideldier en dodo tot een waterbuffel, 100 reuzenalken en verschillende slurfdragers, maar ook een determinatiesleutel voor walviswervels. Het was voor de redactie weer een genoegen om de twee nummers te produceren. Het tijdschrift is er voor en door de leden, en de lovende reacties van de auteurs en lezers maken het werk voor de redactie nog eens extra de moeite waard. De uitgaven waren ook nog nooit zo snel uitverkocht als dit jaar!

Cranium werd ook opgemerkt en gelezen door niet-leden. Regelmatig vragen onderzoekers en andere belangstellenden of uitgaven nog voorradig zijn, dan wel of artikelen digitaal toegankelijk zijn. Om het bereik van *Cranium* zo groot mogelijk te maken, en de online beschikbaarheid van de artikelen zo actueel mogelijk, is dit jaar besloten het embargo waaronder *Cranium* op het vernieuwde Natuurtijdschriften.nl verschijnt te verkorten van drie naar één jaar. Zo is *Cranium* toegankelijker dan ooit, maar houden de leden ook een streepje voor: zij lopen een jaar voor op de rest van de wereld én ontvangen het tijdschrift natuurlijk in de mooie, gedrukte vorm. Want het blijft toch fijn om ook iets in handen te hebben!

NIEUWSBRIEF

In 2020 zijn er nieuwsbrieven verschenen in maart, mei, juni, september en december. Het verschijnen van de nieuwsbrieven geschied in overleg met het bestuur en ze worden vormgegeven en verzonden door Linda Gilein.

De meeste lezers openen de nieuwsbrief in de eerste vier uur na verschijnen en vaak is er een dag later nog een wat kleinere tweede piek te zien. Er worden in deze tweede piek nog veel links aangeklikt, dus misschien komen mensen dan terug om een interessant artikel nog een keer te bekijken.

De nieuwsbrieven in cijfers

Zie onderstaande tabel. Bij de waarde van 1833 aangeklikte links in december 2020 heeft de techniek ons mogelijk in de steek gelaten: het gaat om de link naar het bestand van de werktuigen van Neanderthalers. Deze is door 20 unieke mensen geopend, maar in totaal 1760 keer. Of dit juist is, kunnen wij niet nagaan. De waarde lijkt ons onwaarschijnlijk.

Bijdragen zijn er geleverd vanuit het bestuur, maar ook leden die met onderzoeken bezig zijn of nieuwtjes hadden, hebben stukken aangeleverd. Zo is de nieuwsbrief, net als de rest van de WPZ, echt voor én door de leden. Linda Gilein hoopt dat dit in het komende jaar niet anders zal zijn.

	Aantal ontvangers	Aantal ontvangers die de nieuwsbrief openen	Totaal aantal keer geopend	Aantal lezers die op een link klikken	Totaal aantal aangeklikte links
maart	356	168	400	49	132
mei	352	224	576	38	59
juni	351	221	690	71	109
september	360	177	557	51	141
december	371	236	736	44	1833

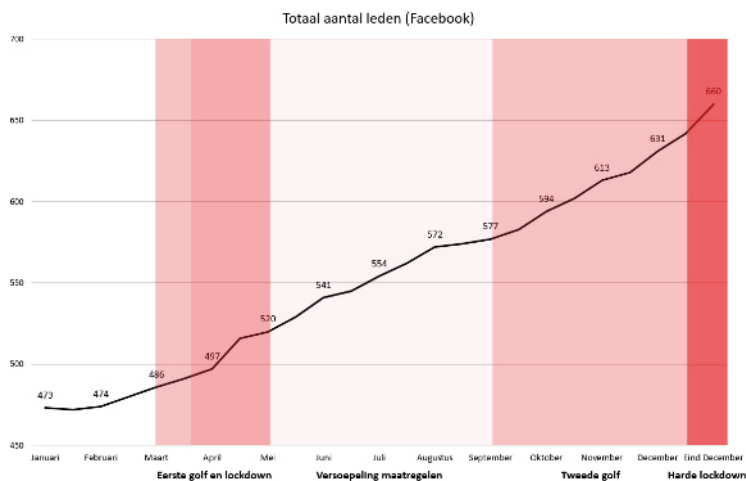
De nieuwsbrieven van 2020 in cijfers.

SOCIAL MEDIA

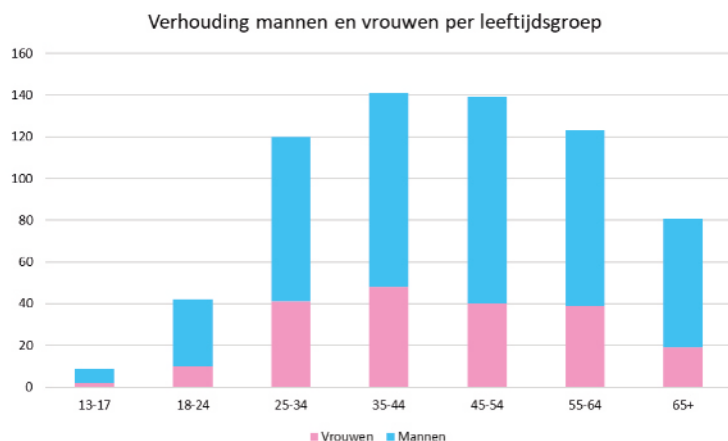
Dit jaar was een ander jaar dan anders. Veel van de dingen die eerst normaal waren lagen dit jaar stil. Eerst kwamen we vier keer per jaar samen voor interessante lezingen en kennisuitwisseling, maar ook voor determinaties en zoveel meer. Dit jaar moest de determinatie helaas volledig via de sociale media gedaan worden. En, hoewel dit soms moeilijk is op basis van foto's, kwam hier veel leuks uit. Hieronder een paar cijfers. Helaas zijn de meeste cijfers van 2019 onbekend; vergelijking kan niet plaatsvinden.

We kregen er dit jaar 187 nieuwe leden bij in de Facebookgroep (vergeleken met een groei van 84 in 2019). Meer dan 100 leden meer dus! Dit brengt ons totaal op 660 leden op 28 december (vergeleken met 473 op 31 december 2019; Grafiek 1). De meeste leden van de Facebookgroep zijn ouder dan 25 jaar, en het merendeel is man (Grafiek 2). De grootste stijging van leden vond plaats op 5 april (+13). Van deze leden zijn er dit jaar 422 op het hoogtepunt actief aanwezig in de Facebookgroep: een zeer hoog aantal! Gemiddeld wordt de groep door 297 leden elke dag actief bezocht. Deze actieve leden plaatsten in totaal 1427 berichten gedurende 2020 (Grafiek 3), voor determinatievraagstukken, het delen van vergelijkingsmateriaal en literatuur, interessante weetjes, enzovoort. Dit zijn er gemiddeld 3,9 per dag! Het grootste aantal berichten werden op 13 september geplaatst (17 stuks). Op deze berichten werden in totaal 17.901 opmerkingen (gemiddeld 49 per dag) en 45.065 reacties ('vind ik leuk's op het bericht zelf en op de opmerkingen onder het bericht; gemiddeld 124 per dag) geplaatst. Dat zijn grote aantallen.

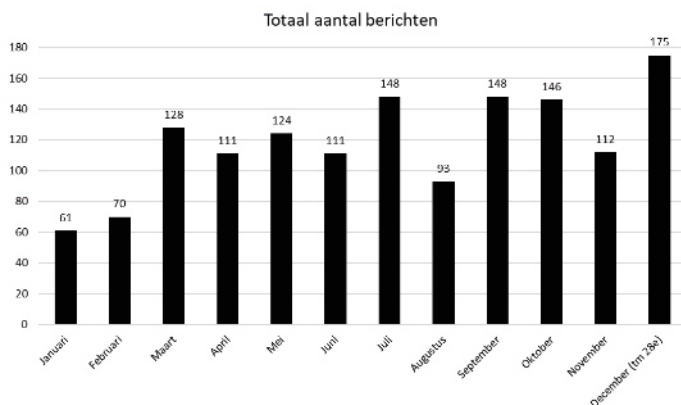
Nu vroeg het bestuur zich af, heeft het huidige coronavirus effect op het aantal leden van de groep? Dit lijkt wel het geval te zijn (Grafiek 1). Helaas, zoals eerder vermeld, mist de vergelijkende data van vorig jaar. Het bestuur verwacht dat de lente en zomer, als de stranden meer bezocht worden, de meeste nieuwe leden opleveren. Dit jaar tonen deze warme maanden zeker een stijging in ledenaantal. Er zijn echter, verhoudend tot deze verwachte aantallen, duidelijke pieken zichtbaar gedurende de eerste en de tweede golf en de daaruit volgende lockdowns.

Grafiek 1. Totaal aantal nieuwe leden per maand in de WPZ Facebookgroep in 2020, afgezet tegen de coronacrisis.

Grafiek 2. Demografisch overzicht van leden in de WPZ Facebookgroep in 2020, op een totaal van 655 registraties; 199 vrouwen / 456 mannen. 5 van de in totaal 660 leden hebben geen gender geïdentificeerd.

Grafiek 3. Totaal aantal geplaatste berichten per maand in de WPZ Facebookgroep in 2020. De piek in december is deels te danken aan de Top 3's.

Tijdens januari en februari blijft het aantal leden nagenoeg gelijk, respectievelijk 473 en 474 leden aan het begin van beide maanden. Dan volgt, in het midden van maart, de eerste 'intelligente' lockdown. Het aantal leden stijgt in die periode (maart tot mei) sterk. Dit kan ten dele veroorzaakt zijn door het beterende weer, maar het bestuur verwacht dat de pandemie ook een grote rol heeft gespeeld. Gedurende de zomermaanden is er ook een lichte stijging zichtbaar, maar deze is minder sterk dan gedurende de eerste lockdown (de lijn vlakkt licht af). Vanaf september moeten we weer voorzichtiger aan gaan doen: meer thuis werken, minder mensen bezoeken, enzovoort. In deze periode is er weer een stijgende lijn, sterker stijgend dan in de zomermaanden, zichtbaar. Het bestuur verwachtte juist dat er dan minder leden bij zouden komen, vanwege het koudere weer dat tot minder strandbezoeken zou leiden. Met name in december krijgen we er veel leden bij (+29). Dit is tevens het begin van de tweede 'harde' lockdown. Zou er een verband zijn? Mogelijk zien we dat in de cijfers van volgend jaar, als de pandemie hopelijk voorbij is!

FINANCIËN

Het jaar 2020 is voor iedereen een bijzonder jaar geweest. Dat geldt ook voor onze vereniging, wat ook op financieel gebied zijn weerslag heeft gehad. Zo zijn alle bijeenkomsten die gepland stonden voor het jaar 2020 helaas niet doorgegaan. Hierdoor heeft de vereniging geen uitgaven hoeven te doen voor zaalhuur en sprekersvergoedingen. Ook de bestuursvergoedingen zijn dit jaar duidelijk lager uitgevallen, daar de bijeenkomsten van het bestuur op twee bijeenkomsten na, online hebben plaatsgevonden.

Daar staat tegenover dat de uitgave van *Cranium* het afgelopen jaar behoorlijk hoger lag dan begroot. Dit komt enerzijds door de zeer dikke edities die we de leden dit jaar konden aanbieden, waardoor de drukkosten hoger waren dan begroot, en anderzijds door de hogere verzendkosten. Dat een hoop mensen het tijdschrift *Cranium* zeer kunnen waarderen blijkt uit het feit dat veel nummers via de website of directe vraag zijn aangevraagd. Zo veel zelfs, dat we af en toe nee moesten ver-

kopen omdat edities niet meer voorradig waren. De inkomsten die wij hierdoor hebben mogen ontvangen lagen hoger dan begroot.

Daarnaast was er voor het jaar 2020 een bedrag gereserveerd voor het organiseren van een symposium in Maastricht, dat gepland stond voor november 2020. Dit symposium kon in verband met corona helaas doorgaan, waardoor er geen aanspraak heeft plaatsgevonden op dit gereserveerde bedrag.

Door dit alles sluit de vereniging de financiële boeken af met een positief resultaat.

KENNISDELING

Ook in 2020 was de WPZ partner van Kennislink (<https://www.nemokenislink.nl/vakgebieden/geowetenschappen/>) en de Oervondstchecker (<https://www.oervondstchecker.nl/>). Daarnaast waren veel leden, net als in het voorgaande jaar, zeer actief in het verlenen van hulp bij determinaties. Ook worden verschillende leden steeds weer uitgenodigd bij andere geologische en paleontologische verenigingen om bijdragen te leveren op het gebied van de zoogdierpaleontologie. De facebookgroep van de WPZ (<https://www.facebook.com/groups/WPZ1982>) is goed te vinden en wordt zeer regelmatig bezocht met verzoeken tot determinaties, waarbij allen hun mening kunnen geven over vondsten die geplaatst worden. Via algemeen e-mailadres, info@pleistocenemammals.com, wordt de vereniging met vragen van uiteenlopende aard benaderd. Die e-mails worden doorgaans binnen 24 uur beantwoord.

TOEKOMSTPLANNEN

Het is te hopen dat de genomen maatregelen inzake het onder controle brengen van het coronavirus spoedig hun vruchten zullen afwerpen. Dat de regels minder streng kunnen worden en dat wij als leden van de WPZ weer bijeen kunnen komen. De tijd zal het leren. Zoals reeds aangegeven staan er interessante en boeiende bijeenkomsten in de toekomst. En, verder in de toekomst, in 2022, het veertigjarig bestaan van de Werkgroep Pleistocene Zoogdieren. Daartoe is er reeds een mooi sa-

menvattend geheel gepubliceerd in de nieuwsbrief die op zaterdag 19 december 2020 verscheen:

In 2022 bestaat de WPZ 40 jaar, en daar willen we groots bij stilstaan. We gaan naar het grote publiek uitstralen dat de WPZ een zeer actieve vereniging is die succesvol samenwerkt met paleontologen in binnen- en buitenland.

Om dit jubileumjaar gestalte te geven is er een jubileumcommissie samengesteld die bestaat uit Nike Liscaljet, Dick Mol en Ingrid en Peter de Bruijn. Deze commissie is zeer actief bezig met een aantal plannen voor diverse activiteiten in het jubileumjaar.

Het hoogtepunt is een tweedaags internationaal symposium, gepland voor het weekend van 21 en 22 mei 2022 in het altijd gezellige Maastricht. De eerste dag draagt als thema de pleistocene zoogdieren uit Zuid- en Noord-Amerika, met het zwaartepunt op reuzengrondluiaarden. Daarvoor hebben we de vermaarde paleontoloog Dr Greg McDonald (Bureau of Land Management, Lakewood, Colorado, USA) bereid gevonden om naar Nederland af te reizen.

De tweede dag zal in het teken staan van de reuzenbever. We bedoelen hiermee niet alleen de *Trogotherium cuvieri* uit het onderzoeksproject van Bram Langeveld, Dick Mol, Rob van den Berg, Ingrid de Bruijn en Peter de Bruijn dat sinds 2019 loopt, of de fossielen die veelvuldig op Maas-vlakte 2 worden gevonden, maar ook de "echte" reuzenbever, *Castoroides ohioensis*, die wel zo groot kon worden als een zwarte beer en gedurende het Pleistoceen voorkwam in Noord-Amerika. Dr Tessa Plint (The Lyell Centre, Heriot-Watt University, Edinburgh, UK) zal over haar uitgebreide onderzoek naar dit uitgestorven zoogdier komen vertellen.

Naar aanleiding van het *Trogotherium*-project zal een uniek boekwerk vol duidelijke foto's en beschrijvingen worden samengesteld waarmee iedereen resten van de reuzenbever, *Trogotherium cuvieri*, en de Europese bever, *Castor fiber*, kan determineren. Een absolute *must* voor ieder WPZ-lid!

De klap op de vuurpijl en afsluiter van het symposium is de onthulling van een levensgroot model van *Trogontherium cuvieri*, vervaardigd door Remie Bakker, op basis van de onderzoeksresultaten van het *Trogontherium*-project. Deze reuzenbever zal worden tentoongesteld in het Natuurhistorisch Museum in Maastricht, als aanvulling op hun collectie *Trogontherium cuvieri* uit Tegelen.

We zijn druk bezig met alle voorbereidingen en fondsaanvragen, maar moeten nog veel regelen en zullen daarvoor ook een beroep op (een aantal van) jullie doen.

MIRIAM KRUIZINGA